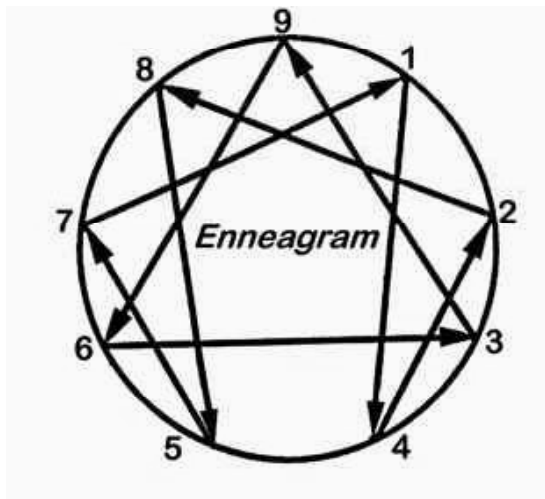
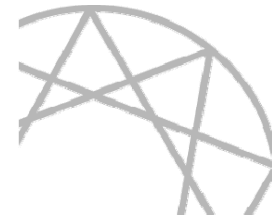

การใช้พหุลักษณะ (Enneagram)
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในที่ทำงาน
(Effective Team Communication with Enneagram)

ผศ. ดร. ถวัลย์ เนียมทรัพย์
ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
E-mail: fsoctwn@ku.ac.th

พหุลักษณะ คืออะไร ...

พหุลักษณะ (Enneagram : เอ็น - นี - เอ - แกรม)
เป็นศาสตร์หรือองค์ความรู้โบราณ อธิบายด้วยแผนภาพ
วงกลม ที่มีจุด 9 จุดบนเส้นรอบวง แทนลักษณะของคน
9 ประเภท และมีเส้นเชื่อมโยงระหว่างจุดต่าง ๆ

พหุลักษณะ (Enneagram)

ประวัติความเป็นมาของพหุลักษณะ ...

เป็นศาสตร์โบราณอายุกว่า 2,000 ปี เกิดขึ้นในแถบ
เอเชียกลาง ในกลุ่มนักบวช ผู้ปฏิบัติธรรม ที่เรียกว่า
“ซุฟี” สอนลูกศิษย์เพื่อหลุดพ้น

ถูกเผยแพร่ในทวีปยุโรปโดย จี ไอ เกรร์ดเจฟ
(G.I Gurdjieff) และเข้าสู่อเมริกา ทำให้มี
การเขียนเอกสาร ตำรา หนังสือ ที่ใช้ใน
วงการจิตวิทยา การให้การปรึกษา
การศึกษาและธุรกิจ

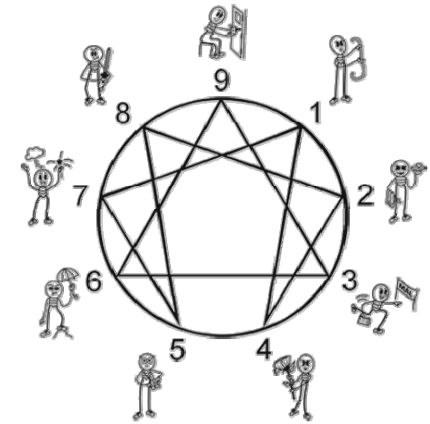
นพลักษณ์เข้าสู่ประเทศไทย
แบบเป็นที่รู้จักประมาณปี พ.ศ. 2540
โดย ท่านสันติกโรภิกขุ
(อาจารย์สันติกโร)

ได้มีการนำนพลักษณ์ไปใช้
เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
พัฒนาองค์การและ
การเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ

เนื้อหาของนพลักษณ์

นพลักษณ์เป็นทฤษฎีบุคลิกภาพ ซึ่งแบ่งคน
ออกเป็น 9 ลักษณะ (Type)

เฮ้อ.. ยกงานนั้นมานี้ เอางานนั้น
ไปให้เพื่อนคนนั้นสิ มานี้ มานี้!!

ฉันรู้สึกใกล้ชิด
กับทุกคนเลย

อาหารไม่ครบ
ทุกหมูนี้นะ

กินก่อน แล้วถ่ายรูป
แล้วรีบไปช้อปปิ้ง แล้ว
เข้าเรียนวิชาพิเศษ

รู้สึกดีมากๆ
ที่เป็น
ที่ต้องการ

เฮ้! ทำไมเธอกลับ
ก่อน เธอไม่ชอบ
ฉันหรือเปล่า???

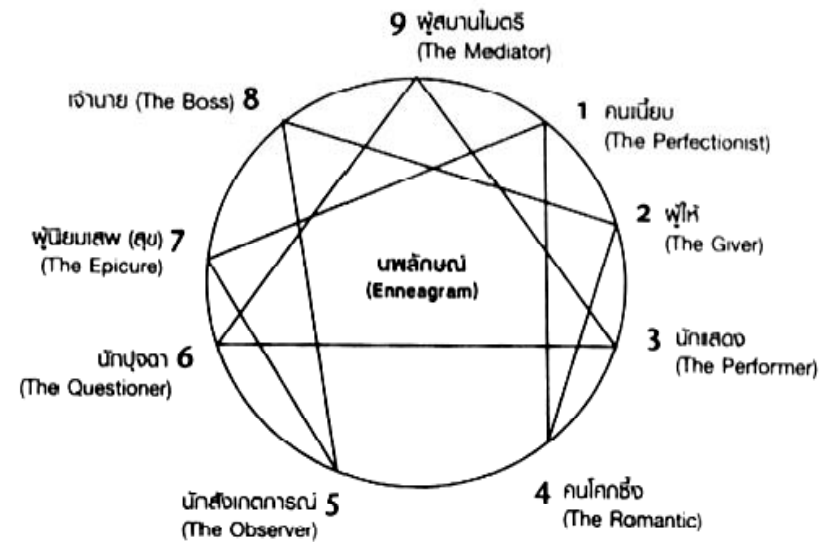
ต้องรีบกิน ๆ ๆ
และไปทำงาน
ให้สำเร็จ ฉันยุ่ง ๆ

ช่างคุยกันจริง
ดินะที่ไม่เอาฉันไปเกี่ยวกับ

เฮอะ! อาหารธรรมดา ๆ
ราคาถูก นี่เขาเห็นเราเป็นยังไง

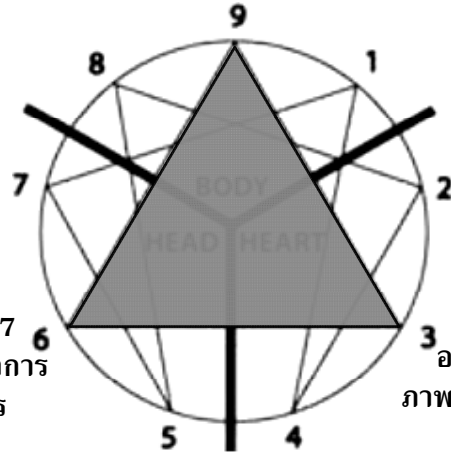
บุคลิกภาพ 9 แบบ

ศูนย์ห้อง (สัญชาติญาณ)

ลักษณะ 8, 9, 1

การรับรู้ทางกาย ปฏิกริยาตอบโต้อย่างรวดเร็ว “ความโกรธ”

ศูนย์หัว

ลักษณะ 5, 6, 7
ความคิด จินตนาการ
ข้อมูลข่าวสาร
“ความกลัว”

ศูนย์ใจ

ลักษณะ 2, 3, 4
อารมณ์ ความรู้สึก
ภาพลักษณ์ สัมพันธภาพ
“ความกังวล”

9

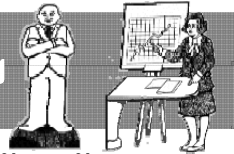
คน ๙ : ผู้ประสานไมตรี

- โลกทัศน์ คือ โลกมองข้ามเรา
- ลักษณะทั่วไป - เป็นคนใฝ่สันติ ไม่ชอบความขัดแย้ง มีแนวโน้มที่จะคล้อยตามมุมมองของคนอื่น ไม่ยืนยันเป้าหมายหรือจุดยืนของตน ไม่ค่อยมีแรงจูงใจที่จะทำอะไรเพื่อตนเอง มีความยากลำบากในการจัดลำดับความสำคัญง่ายๆ อะไรก็ได้ ไม่รู้ความต้องการของตนเอง ต้อเจียบ
- กิเลส คือ ความเฉื่อยชา
- ความคิดยึดติด คือ เกียจคร้าน

10

คน ๘ : ผู้กล้ารักษาสีทธี, เจ้านาย

- โลกทัศน์ คือ โลกนี้ไม่ยุติธรรม คนอ่อนแอแม้ถูกรังแกและเอาเปรียบ ต้องเข้มแข็งเพื่อเข้าไปจัดการให้ยุติธรรมและปกป้องคนอ่อนแอ
- ลักษณะทั่วไป - เป็นคนกล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงสิทธิ จนถึงก้าวร้าว มักเป็นผู้นำ หรือไม่ก็เป็นตัวเองอย่างดุเดือด กล้าแข็ง สามารถปกป้องเพื่อนหรือคนอื่นได้ พลังมาก
- กิเลส คือ กำหนัด
- ความคิดยึดติด คือ การแก้แค้น

11

คน ๑ : คนเนียบ

- โลกทัศน์ คือ โลกนี้ไม่สมบูรณ์แบบ มีข้อผิดพลาด ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
- ลักษณะทั่วไป - ไรต่อสิ่งผิดพลาด ไม่ค่อยยืดหยุ่น มีคำว่า “ควร” “ไม่ควร” “ต้อง” “ถูก” หรือ “ผิด” อยู่ตลอดเวลา มักจะเคร่งเครียดกับความรับผิดชอบ ทำอะไรต้องสมบูรณ์แบบที่สุด ควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎเกณฑ์และความถูกต้องที่ตั้งไว้
- กิเลส คือ ความโกรธ
- ความคิดยึดติด คือ ความขุ่นใจ

12

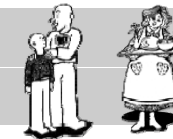
คน ๓ : ผู้ใฝ่สัมฤทธิ์

- โลกทัศน์ คือ โลกนี้จะยอมรับเรา เมื่อเราลงมือทำ และทำงานสำเร็จ
- ลักษณะทั่วไป - พึงพอใจในการแข่งขัน ทุ่มเท และมุ่งมั่นทำงานเพื่อความสำเร็จ เป็นผู้สร้างแรงจูงใจได้ดี มีความสามารถปรับตัวสูง มุ่งสู่เป้าหมายจนลืมนึกถึงคนอื่น
- กิเลส คือ ความหลงกลวง
- ความคิดยึดติด คือ อวดโอ่

13

คน ๒ : ผู้ให้

- โลกทัศน์ คือ โลกนี้จะได้รับความรักเมื่อเป็นผู้ให้
- ลักษณะทั่วไป - เข้าใจความต้องการของคนอื่นในทันที และสามารถสนองความต้องการได้ตรงโดยเฉพาะคนพิเศษ รู้ความต้องการของตนเองแต่ยากที่จะขอ หวานเสน่ห์ วางแผนให้คนอื่นทำ
- กิเลส คือ ความถือตัว
- ความคิดยึดติด คือ การประจบ

14

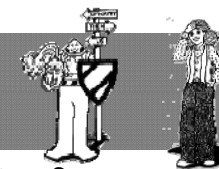
คน ๔ : คนโศกซึ้ง

- โลกทัศน์ คือ โลกนี้มีบางสิ่งขาดหายไป ไม่เข้าใจเรา
- ลักษณะทั่วไป - เป็นคนมีอารมณ์ความรู้สึกซึ้ง ความสัมพันธ์แบบผลึก ๆ ดิ่ง ๆ มีความสุขในความเศร้า โศกซึ้ง มีอารมณ์ศิลปิน แสวงหาความรักที่ลึกซึ้งและแท้จริง
- กิเลส คือ ความอิจฉา
- ความคิดยึดติด คือ ความโศกซึ้ง

15

คน ๖ : นักปुจณา

- โลกทัศน์ คือ โลกนี้อันตราย ไม่น่าไว้วางใจ แสวงหา ความมั่นคงและความปลอดภัย
- ลักษณะทั่วไป - มองโลกในแง่ร้าย ไว้วางใจคนยาก โดยเฉพาะผู้มีอำนาจ เมื่อมั่นใจแล้วจะอุทิศให้เต็มที่ รอบคอบเพื่อป้องกันความผิดพลาด ความกลัวทำให้ออกไปสู้หรือถอยหนี
- กิเลส คือ ความกลัว
- ความคิดยึดติด คือ ความซี้ซลอาด

16

คน ๗ : นักผจญภัย

- โลกทัศน์ คือ โลกนี้จำกัดเรา
- ลักษณะทั่วไป – มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เบื่อง่าย ชอบแสวงหาประสบการณ์และรสชาติของชีวิต ไม่ชอบอยู่ในกำหนดกฎเกณฑ์ มีทางเลือก ชอบวางแผน
- กิเลส คือ ตะกยะ
- ความคิดยึดติด คือ การวางแผน

17

คน ๕ : นักสังเกตการณ์

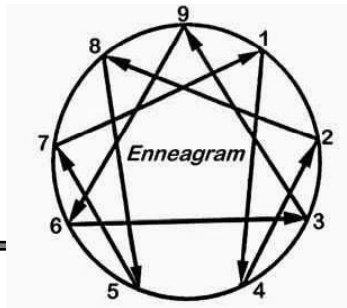

- โลกทัศน์ คือ โลกนี้เรียกร้องมาก
- ลักษณะทั่วไป – มีความเป็นส่วนตัวสูง หวงแหนสิ่งที่มีอยู่ ชอบแสวงหาข้อมูลและความรู้ที่ลึกซึ้ง ไม่มีอารมณ์ มีความสามารถในการจัดระบบและวิเคราะห์
- กิเลส คือ ความโลภ
- ความคิดยึดติด คือ ความตระหนี่

18

ปีก

ลักษณะที่อยู่ด้านข้างของ
ลักษณะหลัก แต่ละลักษณะมี
“ปีก” อยู่สองข้าง

ลูกศร

แต่ละจุดในวงกลมเชื่อมโยงกับจุดอื่น 2 จุด หรือ 2 ลักษณะ
เรียกว่า “ลูกศร”

ผ่อนคลาย แสดงลักษณะ “ด้านบวก” ของลักษณะตรงข้ามที่ลูกศรย้อนศร
ภาวะเครียด แสดงลักษณะ “ด้านลบ” ของลักษณะตรงข้ามที่ลูกศรชี้

19

ประโยชน์ของนพลักษณ์

ขั้นการดำเนินชีวิตในโลก

- ♦ เข้าใจตนเอง ทั้งความคิด อารมณ์ พฤติกรรม ลดปัญหา ความคับข้องใจ
- ♦ เข้าใจคนรอบข้าง ยอมรับและอยู่กับเขาอย่างสงบสันติสุข
- ♦ ปรับพฤติกรรมของตนเองต่อคนอื่น เช่น การเลี้ยงลูก กับคู่สมรส เจ้านาย ลูกน้อง เพื่อนร่วมงาน
- ♦ เสริมสร้างความเมตตา ปรานี การให้อภัย และปรารถนาดีต่อคนรอบข้าง
- ♦ สามารถทำให้ตนเองมีความสุข พัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงสุด และมีประโยชน์ต่อสังคม

20

ประโยชน์ของนพลักษณ์

ขั้นพัฒนาสู่ทางธรรม

- ♦ เข้าใจตนเองลึกซึ้งเป็นลำดับ รู้เท่าทันพลังที่ผลักดันอคติ ความคิดยึดติด และอารมณ์ปรุงแต่ง เพื่อถอดเกราะบุคลิกภาพ ปลอ่ยวาง ไปสู่การพัฒนาจิตวิญญาณสู่ความสุขที่แท้จริง

21

การค้นหาลักษณ์ของตนเอง

- การทบทวนตนเอง
- การสังเกตตนเอง
- การอ่านหนังสือ
- การใช้แบบทดสอบ

The Stanford Enneagram Discovery Inventory and Guide (SEDIG)

- การฝึกอบรม

22

การทำงานเป็นทีม

หมายถึง การที่บุคคลหลายคนทำงานร่วมกัน โดยมีความพึงพอใจในการทำงานนั้น เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

23

ประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม

ผลงานดีกว่าคนเดี่ยวทำ

มีพลัง

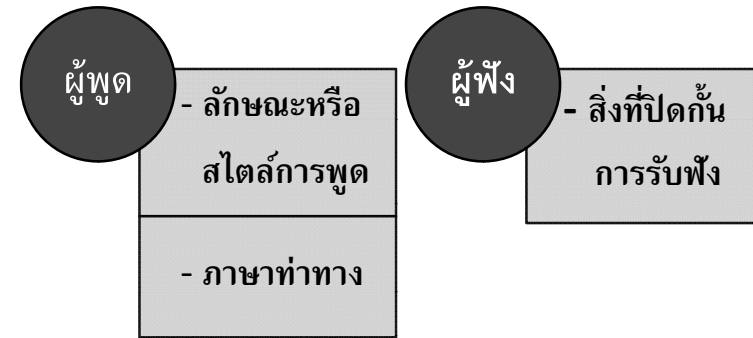
ผลสำเร็จเป็นของทีม

24

“การทำงานเป็นทีม ที่มีประสิทธิภาพ”

การติดต่อสื่อสารเป็น
องค์ประกอบสำคัญ
ประการหนึ่งที่ส่งผลต่อ
การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการนำลักษณะไปประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในทีมงาน

ลักษณะ	ลักษณะการพูด	ภาษาท่าทาง
1	ชัดเจน ตรงไปตรงมา	เกร็ง ระมัดระวัง
2	ไพเราะ เอาใจ	โปรยเสน่ห์
3	ให้บรรลุเป้าหมาย	เด่น สง่า
4	แสดงอารมณ์ความรู้สึก	มีลักษณะเฉพาะ
5	สั้น ไม่ขยายความ	เฉยๆ ไม่แสดงอารมณ์
6	วากวน	สายตาวอกแวก ไม่ไว้วางใจ
7	ทุกอย่างไม่เป็นปัญหา	สนุก ร่าเริง ไม่แคร์ความรู้สึก
8	แสดงอำนาจ	ก้าวร้าว
9	ไม่ตัดสินใจ คล้อยตาม	สบายๆ

